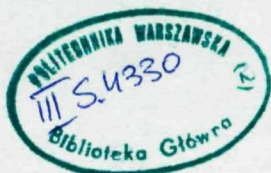

SYLWETKI PROFESORÓW POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

88

EDMUND TREPKA

(1880—1964)

Edmund Trepka urodził się 18 XII 1880 r. w Wielkiej Wsi pod Łaskiem w rodzinie ziemiańskiej. Skończył Wyższą Szkołę Rzemieślniczą w Łodzi w 1897 r. i rozpoczął studia na Politechnice w Dreźnie. W 1901 r. uzyskał dyplom inżyniera chemika. W tym samym roku został zatrudniony w zakładach włókienniczych Scheiblera w Łodzi jako kolorysta w laboratorium, jednak wkrótce musiał przerwać pracę z powodu choroby płuc. Lata 1903—1904 spędził na kuracji w Szwajcarii, gdzie zainteresował się naukami społecznymi.

W latach 1904—1908 pracował w „Manufakturach Tekstylnych” braci Leontiewów w Petersburgu jako kolorysta. W okresie 1908—1909 zatrudnił się w fabryce włókienniczej w Austrii, po czym powrócił do Petersburga i w zakładach Leontiewów pracował do 1918 r., zajmując od 1912 r. stanowisko zastępcy dyrektora drukarni.

Przebywając na obczyźnie E. Trepka utrzymywał ścisły kontakt z krajem. Był korespondentem, a od 1907 r. współpracownikiem czasopisma *Chemik Polski*, które wychodziło w latach 1901—1913 i 1917 w Warszawie.

W czasie I wojny światowej zgromadził poważne materiały dotyczące przedwojennego przemysłu chemicznego na ziemiach polskich i opracował koncepcję jego odrodzenia i rozwoju po wojnie. Materiały te zostały wydane w formie monografii przez Komitet Polski, działający wówczas na terenie Rosji.

Pod koniec 1918 r. E. Trepka powrócił do kraju. 31 X 1919 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym Politechniki Warszawskiej (PW) i powołany na Katedrę Technologii Wielkiego Przemysłu Organicznego i Farbiarstwa na Wydziale Chemicznym tej uczelni. Katedrą tą kierował do 1925 r., prowadząc badania nad drukowaniem tkanin barwnikami różnych typów oraz nad stosowaniem klejów w technologii włókna naturalnego i sztucznego.

W 1921 r. został równocześnie powołany na dyrektora Związku Przemysłu Chemicznego. Na tym stanowisku oraz jako poseł na Sejm w latach 1922—1927 zajmował się organizowaniem przemysłu chemicznego w kraju. Zaangażowany w te prace, zrezygnował w 1925 r. z katedry na PW.

Kontakt ze środowiskiem politechnicznym utrzymywał poprzez Polskie Towarzystwo Chemiczne (PTCh), w którym działał od czasu utworzenia w 1919 r. W 1920 r. prof. E. Trepka został członkiem Komisji Przemysłowej, która z ramienia Zarządu Głównego PTCh opracowała wnioski w sprawie uruchomienia przemysłu chemicznego w Polsce. W 1923 r. powołano go na członka Zarządu Głównego PTCh i od tego czasu sprawował różne funkcje we władzach Towarzystwa do końca życia. (W 1956 r. otrzymał godność członka honorowego PTCh.)

W latach dwudziestych publikował liczne prace i artykuły poświęcone głównie przemysłowi chemicznemu i polity-

ce gospodarczej, przeznaczone dla zamkniętego grona czytelników, wydawane przez specjalne placówki państwowe.

W 1938 r. został naczelnym dyrektorem Spółki Akcyjnej „Celuloza Nadniemeńska” i na tym stanowisku zastał go wybuch II wojny światowej.

Okres okupacji hitlerowskiej przeżył w Warszawie, biorąc udział w pracach konspiracyjnych. Pracował jako urzędnik w Banku Powszechnym Spółek Zarobkowych i wykładał w Państwowej Szkole Chemiczno-Ceramicznej II stopnia.

Po wyzwoleniu prof. E. Trepka przeniósł się do Łodzi, gdzie znalazł się w gronie pierwszych profesorów tworzonej wówczas Politechniki Łódzkiej (PŁ), ściągniętych tutaj z różnych uczelni przez prof. B. Stefanowskiego. Został kierownikiem Katedry i Zakładu Technologii Włókna i Farbiarstwa na Wydziale Chemicznym. W 1946 r. został mianowany profesorem zwyczajnym PŁ. Wszedł w skład pierwszego Senatu PŁ jako delegat Rady Wydziału Chemicznego. Na uczelni tej pełnił funkcję prorektora do spraw nauki w roku akad. 1956—1957 i dziekana Wydziału Chemicznego w latach 1954—1956. Wykładał również na utworzonym w 1947 r. Wydziale Włókienniczym i wchodził w skład jego pierwszej Rady Wydziału. Przyczynił się do zorganizowania na nim w 1949 r. Zakładu Wykończalnictwa Przędzy i Tkanin, którego zadaniem było kształcenie kolorystów i wykończalników dla przemysłu. Był inicjatorem i pierwszym redaktorem naczelnym (1953—1957) *Zeszytów Naukowych Politechniki Łódzkiej*.

W 1958 r. prof. E. Trepka powrócił do Warszawy i objął Katedrę Technologii Chemicznej Węgla i Włókna na Wydziale Chemicznym PW. Po przejściu na emeryturę w 1960 r. wykładał historię chemii na PŁ, utrzymywał kontakty z instytucjami naukowymi oraz współpracował z Zakładem Historii Nauki Polskiej Akademii Nauk. Brał udział w konferencjach i kongresach naukowych. Był dożywotnim honorowym prezesem Polskiego Komitetu Kolorystyki Nationalnej Organizacji Technicznej.

Dorobek naukowy prof. E. Treпки zawarty jest w ponad 50 publikacjach. Obejmuje prace dotyczące technologii farbiarstwa i historii chemii. Prof. E. Trepka prowadził badania z dziedziny syntezy, a głównie aplikacji barwników, celem zastosowania do tkanin zmodyfikowanej metody druku litograficznego, tzw. druku płaskiego. Opracował oryginalną koncepcję opartą na użyciu pigmentów organicznych oraz żywic syntetycznych o odpowiedniej adhezji do powierzchni różnych metali.

Prof. E. Trepka był odznaczony m.in. Krzyżem Oficerskim i Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski. Zmarł w Warszawie 14 IV 1964 r. i został pochowany na cmentarzu Ewangelicko-Reformowanym (4-II-1).

Opracowała Krystyna Sielecka